

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobce: **B. S.**, zastoupený Mgr. Akbulatem Kadievem, advokátem, sídlem Revoluční 1082/8, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. dubna 2015 č. j. OAM-490/ZA-ZA15-ZA04-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. dubna 2019 č. j. 2 Az 12/2015 - 102

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce podal dne 30. září 2014 žádost o mezinárodní ochranu. V průběhu řízení žalovanému sdělil, že bojoval ve druhé čečenské válce, musel se bránit lidem, kteří ho přišli zabít. Kvůli korupci ve velení z války odešel, tři měsíce žil u strýce v Moskvě. V roce 2001 se vrátil do Grozného v Čečensku, vystudoval architekturu, poté pracoval v oboru, naposledy na oddělení architektury a výstavby na radnici. Žalobce v Grozném působil jako islámský duchovní vůdce. Korán studoval od jednoho starce a šejchů ve své rodné vesnici. Patří k sunnitům a k súfistickému proudu kadýrija. V Grozném postavil mešitu na pozemku, který získal od státu. Mešita byla zbourána v rámci rekonstrukce městské části, v níž stála, a stát na jejím místě postavil novou. Žalobce nechtěl v mešitě mluvit o věcech,

které se líbí čečenskému prezidentovi Ramzanovi, kázal o džihádu. Z toho důvodu mu vyhrožovali, jednou se dokonce v mešitě popral s jedním prezidentovým člověkem, který s ním vedl spor a zakazoval mu mluvit. Žalobce též doma vyučoval náboženství, ale musel výuku pozastavit, protože si stál myslel, že vychovává teroristy. Jeden člověk ho varoval, že může být odsouzen až na 25 let vězení. Žalobce odjel v roce 2013 na Ukrajinu, odkud se asi po roce s pomocí převaděče dostal do Prahy. Chtěl jet za svou manželkou, se kterou se seznámil přes internet, v prosinci 2012 uzavřeli sňatek podle islámských tradic přes Skype. Žalobcova manželka má vážně nemocného syna, potřebuje pomáhat s péčí o něj.

[2] V rámci vyjádření k podkladům pro vydání rozhodnutí žalobce uvedl, že důvodem jeho odjezdu z Ruska byl odůvodněný strach o život. Teroristické úroky v Severním Kavkaze jsou zaměřeny často proti umírněným duchovním, povolání žalobce je tedy jedno z nejnebezpečnějších v tamní oblasti. Dále žalobce žalovaného informoval o probíhajícím řízení o osvojení.

[3] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný žalobci neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Dospěl k závěru, že krátkodobou účast žalobce ve druhé čečenské válce nelze považovat za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Ani rvačku během kázání v mešitě žalovaný nevyhodnotil jako perzekuci žalobce z důvodu využívání svobody shromažďování či svobody slova, neboť šlo o ojedinělý incident během mnoha let, kdy žalobce působil jako imám. Žalobce nebyl ve své náboženské aktivitě omezován způsobem, který by bylo možné označit za pronásledování. Konflikt v mešitě v žalobci dle názoru žalovaného nemohl vyvolat ani odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ani varování, že nemá vyučovat, nemohlo v žalobci v zásadní míře vyvolat pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti, nedošlo k zásahu do jeho fyzické integrity a důstojnosti ani k závažnému zásahu do jeho náboženského či soukromého života. Žalovaný zdůraznil, že žalobce až do svého odchodu z vlasti působil v mešitě a pracoval jako architekt na městském úřadu v Grozném, státní orgány by proti němu tudíž mohly zasáhnout poměrně snadno. V době odchodu z vlasti žalobce nevykonával funkci duchovního oficiálně, což žalovaného vedlo k závěru, že se žalobce neobává oprávněně, že by se mohl stát cílem teroristických útoků; zpráva, na niž v rámci vyjádření k podkladům rozhodnutí odkazoval, se navíc zmiňuje o teroristických útocích v Dagestánu, nikoli v Čečensku, a počet útoků postupně klesá. Žalovaný též vyloučil možnost udělit žalobci azyl za účelem sloučení rodiny, neboť jeho manželce byl udělen azyl dříve, než se za žalobce provdala, přičemž § 13 odst. 3 zákona o azylu vyžaduje, aby manželství existovalo již v době udělení azylu manželku žadatele. Žalovaný neshledal ani důvod pro udělení humanitárního azylu žalobci. Ve vztahu k doplňkové ochraně žalovaný konstatoval, že žalobce neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že mu hrozí mučení, kruté, nelidské či ponižující zacházení. V případě potíží v konkrétním místě je navíc možné přestěhovat se, přičemž žalobci nic objektivně nebrání žít v jiné části Ruské federace, žalobce sám při pohovoru zmínil strýce z Moskvy, u kterého již pobýval. Závěrem žalovaný shledal, že ani rodinné vazby žalobce na území České republiky nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který nejprve řízení zastavil usnesením ze dne 23. února 2018 č. j. 2 Az 12/2015 - 47 podle § 33 písm. e) zákona o azylu. Nejvyšší správní soud však dospěl k závěru, že městský soud

pokračování

uvedené ustanovení aplikoval nesprávně, a proto usnesení o zastavení řízení zrušil rozsudkem ze dne 7. srpna 2018 č. j. 6 Azs 69/2018 - 64.

[5] Městský soud následně rozsudkem označeným v návěti žalobu zamítl. Přisvědčil tomu, jak skutečnosti uvedené žalobcem posoudil žalovaný, a doplnil, že ani v žalobě žalobce nespecifikoval žádnou okolnost, z níž by vyplývalo, že by měl být pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. K závěrům žalovaného ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu městský soud dodal, že i v případě, kdy by žalobce na Severním Kavkaze pociťoval obavu o svůj život, mohl by využít vnitřního přesídlení, neboť jde o lokální problém, Ruská federace je vázána řadou úmluv týkajících se ochrany lidských práv. Městský soud se zcela ztotožnil i se závěrem žalovaného, že žalobci nebylo možné udělit azyl za účelem sloučení rodiny, přičemž poukázal na to, že manželce žalobce byl udělen azyl za účelem sloučení rodiny dřív, než se provdala za žalobce, a navíc šlo rovněž o azyl za účelem sloučení rodiny, nikoli o azyl podle § 12 či § 14 zákona o azylu. K osvojení syna manželky žalobce městský soud nemohl přihlédnout, neboť je vázán skutkovým stavem ke dni rozhodnutí žalovaného, žalobce navíc netvrdil, že by synovi byla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 14 či § 14a zákona o azylu, což je podmínka pro to, aby bylo možné žalobci udělit azyl či doplňkovou ochranu za účelem sloučení rodiny. K námitce zpochybňující aktuálnost zpráv o zemi původu městský soud uvedl, že jedna ze zpráv byla ke dni rozhodnutí žalovaného stará pouze tři měsíce a žalobce nespecifikoval, jak se měla situace v Rusku změnit do té míry, aby informace vyplývající z dalších zpráv přestaly být aktuální. Ani skutečnost, že byl žalobce seznámen pouze s překladem vybraných částí zpráv, nikoli s celými, a že není zřejmé, ze kterých konkrétních informací České tiskové kanceláře žalovaný vycházel, není dle názoru městského soudu důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného. Žalobce neuvedl nic, co by svědčilo o tom, že žalovaný nezjistil skutkový stav v dostatečném rozsahu, s otázkou teroristických útoků vůči umírněným duchovním se žalovaný vypořádal.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[6] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Závěr soudu, že z tvrzení stěžovatele nevyplývá, že by byl omezován v náboženských aktivitách či pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, je dle názoru stěžovatele v extrémním rozporu s obsahem správního spisu, především s přílohou žádosti o mezinárodní ochranu, v níž žalobce poukazoval na výhrůžky za to, že nedělá a neříká to, co se líbí prezidentovi, a s pohovorem, při němž žalobce mluvil o své účasti ve druhé rusko-čečenské válce a výhrůžkách uvězněním až na 25 let za pouhé domácí vyučování. Vnitřní přesídlení, jímž městský soud rovněž argumentoval, je dle názoru stěžovatele pouze teoretickou možností, ruská vláda není nijak motivována chránit práva osob, které kritizují porušování lidských práv v jednotlivých regionech Severního Kavkazu, jehož vůdci jsou plně poslušní Moskvě. Rusko je sice formálně právním státem, jeho postoj k ochraně lidských práv je však často odmítavý.

[7] Stěžovatel je přesvědčen, že splňuje podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny, neboť jeho manželka i syn v České republice požívají mezinárodní ochrany. Stěžovatelův syn je nemocný, jeho matka se o něj nemůže starat sama. Městský soud měl

k osvojení syna stěžovatelovy manželky přihlédnout i přesto, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu ještě před uplynutím lhůty pro transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), která požaduje soudní přezkum žádostí o mezinárodní ochranu *ex nunc*. Nutit stěžovatele podávat opakovanou žádost o mezinárodní ochranu je nehospodárné. Stěžovatel splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany či humanitárního azylu.

[8] Stěžovatel dále upozornil, že při prvním jednání před městským soudem ve správním spise chyběly zprávy o zemi původu, tyto dokumenty jsou navíc v angličtině a přeloženy jsou pouze jejich části. Řada ze zpráv navíc není aktuální, jsou obecné a nemají s případem stěžovatele nic společného. Městský soud opomenul řadu důkazů předložených stěžovatelem, zejména velké množství novinových článků o likvidaci muslimských duchovních činitelů zavražděných na území Severního Kavkazu.

[9] Žalovaný považuje kasační stížnost za nepřijatelnou, stěžovatel dle jeho názoru nevznáší žádnou právní otázku, která by přesahovala jeho vlastní zájmy. Dále žalovaný upozornil, že stěžovatel polemizuje s posouzením možnosti vnitřního přesídlení ze strany městského soudu, aniž by v tomto směru uplatnil žalobní námitku. Kasační námitka ohledně obav z čečenských státních orgánů je zcela neurčitá. Otázkou azylu za účelem sloučení rodiny se městský soud řádně zabýval, zdůvodnil i to, proč na stěžovatelův případ nelze aplikovat procedurální směrnici.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Předně, není pravda, že by městský soud „ignoroval řadu důkazů“, které stěžovatel předložil. V žalobě stěžovatel odkazoval pouze na informaci o útocích na umírněné duchovní na Severním Kavkazu. S touto okolností se městský soud vypořádal na konci odstavce 18 svého rozsudku, kde odkázal na závěry žalovaného a dodal, že žalobce může využít vnitřního přesídlení.

[12] Nejvyšší správní soud se zcela ztotožňuje se závěrem žalovaného, že případy atentátů na muslimské duchovní, jimiž stěžovatel dokládal své obavy, se stěžovatelovým případem nesouvisejí. Ze zprávy, kterou stěžovatel předložil ve správním řízení, vyplývá, že v letech 2009 – 2014 došlo v oblasti Severního Kavkazu k více než dvaceti útokům na imámy. Ani jeden z případů však nemá vztah k Čečensku (většina z útoků se odehrála v Dagestánu, několik dalších v Ingušsku, jeden v Severní Osetii a jeden republice Karačajevo-Čerkesko). Stěžovatele lze navíc jen těžko zahrnout do „cílové skupiny“ útočníků. Sam stěžovatel zavražděné duchovní označil za umírněné, což předložená zpráva potvrzuje (viz např. větu „*Zabitý imám byl známý svou nesmiřitelnou pozicí vůči bojovníkům.*“), zatímco stěžovatel žalovanému tvrdil, že měl potíže s úřady, protože kázal o džihádu (viz str. 6 protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany), a doslova uvedl: „*Účastnil jsem se i učení jiných šejchů, kteří říkali, že je třeba bojovat. No a tímto způsobem jsem získával informace. Dal jsem se poté na stejnou cestu.*“ Co je

pokračování

však nejdůležitější, že zprávy předložené stěžovatelem nelze v žádném případě dovodit, že by bylo možné útoky na imámy kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu (ve znění účinném ke dni podání žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu; v nyní účinném znění jde o § 2 odst. 4), jehož původcem musí být *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu* (§ 2 odst. 9 zákona o azylu v rozhodném znění). Z této zprávy naopak vyplývá, že atentáty provádějí soukromé zločinecké skupiny a že státní orgány útoky vyšetřují, jeden z imámů měl dokonce státem přidělenou ochranku, jiného ruský prezident posmrtně vyznamenal.

[13] Nejvyšší správní soud na druhou stranu nemůže zcela přisvědčit závěru žalovaného, že počty útoků na duchovní každoročně klesají. Je pravda, že v roce 2013 došlo podle zprávy pouze ke dvěma útokům, v roce 2012 jich však bylo šest, tedy stejně jako v roce 2009. Informaci o jediném útoku v roce 2014 přitom nelze považovat za konečnou, neboť zpráva pochází z dubna 2014. Tato výtku však nemůže zvrátit správný závěr, že útoky na duchovní v některých jiných severokavkazských republikách nelze považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany stěžovateli.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal závažnou vadu v tom, že ke dni konání prvního ústního jednání před městským soudem nebyly ve správním spise založeny zprávy o zemi původu stěžovatele. Důležité totiž je, že stěžovateli bylo zachováno právo seznámit se s těmito podklady ve správním řízení a vyjádřit se s k nim (jak vyplývá z protokolu o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany i z písemného vyjádření stěžovatele ze dne 20. února 2012).

[15] Co se samotných zpráv o zemi původu týče, žalovaný vycházel z informace švýcarského Spolkového úřadu pro migraci „Průkazy a vycestování“ ze dne 6. února 2012, informací Ministerstva zahraničních věcí k Rusku ze dne 8. srpna 2013 a 16. dubna 2014, zprávy ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv za rok 2013 v Rusku ze dne 27. února 2014, zpráv organizace Freedom House Svoboda ve světě 2014 a 2015 – Rusko (z ledna 2014 a 2015) a výroční zprávy Human Rights Watch 2014 ze dne 21. ledna 2014.

[16] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. února 2009 č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, judikoval, že informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musejí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Stěžovatel zpochybňuje především relevanci a aktuálnost, v jisté míře i transparentnost zpráv o situaci v Rusku, které použil žalovaný.

[17] Ve vztahu k aktuálnosti zpráv se Nejvyšší správní soud zcela ztotožňuje se závěrem městského soudu. Jak uvedl Krajský soud v Praze v rozsudku ze dne 8. srpna 2017 č. j. 45 Az 21/2016 - 55, č. 3714/2018 Sb. NSS, (řízení o kasační stížnosti proti tomuto rozsudku Nejvyšší správní soud zastavil usnesením ze dne 11. prosince 2017 č. j. 5 Azs 238/2017 - 50), zastaralost zpráv „nelze posuzovat pouze na základě faktu, že od

vypracování, resp. vydání takové informace uplynul určitý čas; zastaralá je taková zpráva, která obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změnila situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let.“ Stěžovatel přitom netvrdil, že by se mezi lety 2012 a 2015 změnila v Rusku situace natolik, aby nebylo možné vycházet i z nejstarší zprávy, kterou měl žalovaný k dispozici. Ani z nejnovějšího zdroje, zprávy Svoboda ve světě 2015 – Rusko vydané organizací Freedom House, která je jen o tři měsíce starší než rozhodnutí žalovaného, nevyplývá, že by se situace na Kavkaze nějak změnila, veškeré dění v Rusku se podle této zprávy „točilo“ kolem konfliktu na Ukrajině.

[18] To, že žalovaný nezajistil kompletní překlad zpráv o zemi původu stěžovatele, nepovažuje Nejvyšší správní soud ve shodě s městským soudem za vadu správního řízení, pokud byly přeloženy všechny podstatné části těchto zpráv. Respektive, pokud žalovaný na základě přeložených pasáží zjistil skutkový stav v rozsahu, který ob stojí. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že ačkoli zprávy o situaci v Rusku nevztahují přímo k situaci stěžovatele (za určitou výjimku lze považovat výroční zprávu Human Rights Watch 2014, která zmiňuje islamistické povstání v severokavkazských republikách, stěžovatel však nikdy netvrdil, že by patřil k povstalcům nebo že by jej někdo považoval za povstalece), skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně. Klíčovým zdrojem informací při rozhodování o mezinárodní ochraně je totiž vždy azylový příběh vyličený žadatelem. A z toho stěžovatelova nelze učinit závěr, že by mu hrozilo pronásledování či vážná újma.

[19] Stěžovatel své obavy z pronásledování odvozuje z toho, že ho nějaký známý na náboženském obřadu varoval, že mu hrozí trest vězení za to, že vyučuje doma náboženství, a že se jednou v mešitě popral s člověkem pracujícím pro čečenského vůdce, který mu rušil kázání. Nejvyšší správní soud se nicméně ztotožňuje se závěrem žalovaného, že tyto události ve stěžovateli nemohly vyvolat odůvodněný strach z pronásledování, tedy ze závažného porušení lidských práv či opatření působících psychický nátlak nebo jiného obdobného jednání (§ 2 odst. 8 zákona o azylu v rozhodném znění). Jak správně uvedl již žalovaný, konflikt v mešitě byl ojedinělý, stěžovatel netvrdil, že by jej kdykoli předtím či potom někdo obtěžoval pro jeho duchovní činnost. Pouhé veřejné vyjádření nesouhlasu se stěžovatelovými názory nelze v žádném případě považovat za pronásledování. Nejvyšší správní soud dále připomíná, že stěžovatel v Grozném působil poměrně dlouhou dobu, aniž by se dostal do jakýchkoli potíží, navíc pracoval na městské radnici. Nejvyšší správní soud považuje za přesvědčivou úvahu žalovaného, že osoba, kterou by představitelé státní moci chtěli pronásledovat (či její pronásledování tolerovat), by pravděpodobně na takovém místě pracovat nemohla, popřípadě by měla v práci potíže, což však stěžovatel neuváděl.

[20] Argument stěžovatele zpochybňující závěry městského soudu ohledně možnosti vnitřního přesídlení, že ruská vláda není motivována chránit ty, kteří kritizují porušování lidských práv na Severním Kavkazu, není relevantní, neboť stěžovatel v žádné fázi řízení netvrdil, že by právě on takové kritice ruskou či čečenskou vládu vystavoval. Nejvyšší správní soud navíc připomíná zjištění žalovaného, že stěžovatel již poté, co opustil boje ve druhé rusko-čečenské válce, pobýval u svého strýce v Moskvě, přičemž netvrdil, že by

pokračování

v průběhu tohoto pobytu měl jakékoli problémy. K námitce žalovaného Nejvyšší správní soud jen na okraj dodává, že tato kasační námitka nebyla nepřípustná proto, že nebyla uplatněna v žalobě, neboť argumentace možností vnitřního přesídlení se objevila až v rozsudku městského soudu. Stěžovatel tudíž neměl důvod ji zpochybňovat v žalobě, v níž reagoval na odůvodnění rozhodnutí žalovaného.

[21] Stěžovatel dále tvrdil, že mu měl být udělen azyl za účelem sloučení rodiny. Tato forma mezinárodní ochrany se udělí v případě hodném zvláštního zřetele rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 (§ 13 odst. 1 zákona o azylu). Rodinným příslušníkem pro účely sloučení rodiny je manžel azylanta nebo svobodné dítě azylanta mladší 18 let [§ 13 odst. 2 písm. a) a b) zákona o azylu]. Z rozhodnutí žalovaného však vyplývá, že manželce stěžovatele byl udělen azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13, nikoli azyl podle § 12 či humanitární azyl podle § 14. Navíc, podle § 13 odst. 3 zákona o azylu je předpokladem udělení azylu za účelem sloučení rodiny manžel azylanta trvání manželství před udělením azylu azylantovi. Azylantem je v tomto kontextu stěžovatelova manželka, již byl udělen azyl již dne 14. září 2004, tedy dávno předtím, než se vůbec se stěžovatelem seznámila. Ve vztahu k manželce tudíž stěžovateli azyl za účelem sloučení rodiny podle § 13 zákona o azylu nelze udělit.

[22] Stěžovatel v řízení před krajským soudem doložil, že Obvodní soud pro Prahu 6 rozhodl rozsudkem ze dne 18. května 2017 č. j. Nc 6005/2016 - 43, který nabyl právní moci dne 2. června 2017, o tom, že stěžovatel osvojil syna své manželky. Městský soud k této okolnosti odmítl přihlídnout s ohledem na § 75 odst. 1 odst. 1 s. ř. s., podle něhož *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu*. Toto pravidlo odráží přezkumný charakter správního soudnictví – soudy, které rozhodují podle soudního řádu správního, přímo nepřiznávají práva ani neukládají povinnosti, nýbrž posuzují, zda o nich správní orgány rozhodly v souladu se zákonem. Toto pravidlo nicméně modifikoval (mimo jiné) čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, který členským státům Evropské unie ukládá zajistit, aby účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu obsahoval *úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně*. Toto ustanovení nebylo v českém právním řádu provedeno, s ohledem na svou povahu tudíž má přímý účinek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. listopadu 2015 č. j. 10 Azs 194/2017 - 30 a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. srpna 2015 č. j. 45 Az 30/2014 - 57), avšak, jak Nejvyšší správní soud judikoval, lze je aplikovat až na řízení o žádostech o mezinárodní ochranu podaných po uplynutí transpoziční lhůty podle čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice, tedy po 20. červenci 2015 (srov. rozsudek ze dne 13. července 2016 č. j. 2 Azs 127/2016 - 31). Stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu dne 30. září 2014, tedy ještě před uplynutím lhůty pro transpozici čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, a tudíž se na řízení o jeho žalobě plně uplatní pravidlo vázanosti soudu skutkovým stavem, který tu byl v době rozhodování žalovaného (porušení zásady *non-refoulement*, které toto pravidlo rovněž prolamuje, ve vztahu k otázce sloučení stěžovatele s jeho synem nehrozí).

[23] Stěžovatel se domáhal postupu podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice v řízení před městským soudem na základě čl. 52 věty první této směrnice: *Členské státy použijí*

*právní a správní předpisy podle čl. 51 odst. 1 u žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. červenci 2015 a u řízení o odnětí statusu mezinárodní ochrany zahájených po 20. červenci 2015 nebo u žádostí o mezinárodní ochranu podaných a u řízení o odnětí statusu mezinárodní ochrany zahájených před tímto datem. Žádosti podané do 20. července 2015 a řízení o odnětí postavení uprchlíka zahájená do 20. července 2015 se řídí právními předpisy přijatými podle směrnice 2005/85/ES (předešlá procedurální směrnice). Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem, že citované ustanovení není formulované nejlépe. Z přípravných prací na procedurální směrnici vyplývá, že výraz „nebo před tímto datem“ v čl. 52 měl „umožnit členským státům, které si to přejí, uplatňovat jejich předpisy provádějící tuto směrnici s okamžitou účinností na žádosti o mezinárodní ochranu podané před 20. červencem 2015“, avšak nenutí je k tomu (srov. body 71 a 72 rozsudku Soudního dvora EU 25. července 2018 ve věci C-585/16 *Alheto*; srov. též bod 64 rozsudku ze dne 19. března 2019 ve spojených věcech C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17 *Ibrahim a další*, a bod 40 rozsudku ze dne 29. července 2019 ve věci C-556/17 *Torubarov*). Proto v něm žádném případě nelze hledat základ pro přímý účinek procedurální směrnice před uplynutím lhůty pro její transpozici. Judikatura Soudního dvora k přímému účinku směrnic je v tomto směru jednoznačná – členský stát je povinen neaplikovat vnitrostátní právo, které je v rozporu se směrnicí, až po uplynutí transpoziční lhůty („after the expiration of the period fixed for the implementation of a directive“ – srov. rozsudek Soudního dvora ze dne 5. dubna 1979 ve věci 148/78 *Ratti*). Navíc, první věta čl. 52 procedurální směrnice hovoří o *právních a správních předpisech podle čl. 51 odst. 1*, tedy o předpisech nezbytných pro dosažení souladu s (mimo jiné) čl. 46 této směrnice, nikoli o směrnici samotné. Soudní dvůr dále v rozsudcích ve věcech *Alheto*, *Ibrahim* a *Torubarov* zdůraznil, že „je důležité – pro zajištění, že při provádění unijního práva budou dodržovány zásady právní jistoty a rovnosti před zákonem, a že žadatelé o mezinárodní ochranu tak budou chráněni proti svévolnému jednání a budou mít v rámci řízení o přiznání nebo odnětí mezinárodní ochrany právo na účinný opravný prostředek – aby každý členský stát vázaný touto směrnicí vyřizoval, zejména z hlediska časové působnosti pravidla úplného a ex nunc posouzení, všechny žádosti o mezinárodní ochranu, které jsou podány během téhož období na jeho území, jednotným a předvídatelným způsobem.“ Pokud tedy Nejvyšší správní soud konstantně judikuje, že podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice lze postupovat až v řízeních týkajících se žádostí o mezinárodní ochranu podaných po 20. červenci 2015, nelze tento přístup v tomto případě změnit.*

[24] Tvrzení, že má nárok na udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany, stěžovatel uplatnil bez jakékoli argumentace. Nejvyšší správní soud proto jen stručně uvádí, že v případě stěžovatele nebyly zjištěny žádné důvody hodné zvláštního zřetele odůvodňující udělení azylu z humanitárního důvodu (§ 14 zákona o azylu) a nevyplynuly ani žádné okolnosti svědčící o tom, že stěžovateli hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy, což je podmínka pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[25] Z výše uvedených důvodů neshledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou, pročez ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

pokračování

[26] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. ledna 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu